

FRIT DANMARK

Nyhedsbrevet

4. Aarg.

Onsdag den 19. Juli 1944

Nr. 41

23 DANSKE FANGER FØRT TIL TYSKLAND. Horserødlejren er ved at blive rømmet, forsaavidt som 26 af de øvrige til den nye Lejr ved Frøslev i Sønderjylland, nær Gransen. Det er Meningen, at Horserød for Fremtiden skal være Aflastningsarrest for Vestre Fængsel. Af de 26 Fanger, som nu er blevet anbragt i tyske Tugthuse og Koncentrationslejre, er de 23 danske, de 3 tyske Statsborgere. De 26 Mænd er:

Den 22-aarige Poul Aagren, V. Boulevard 37, Kbh. - Den 32-aarige cand. jur. Peter Akselbo, Nordborgg. 6, Kbh. - Den 31-aarige Thorkild Asmussen, Godthaabsv. 44, Kbh. - Den 31-aarige Svend Egeberg-Carstensen, Lykkesholmsalle 23, Kbh. - Den 30-aarige Premierløjtnant Kjeld Peter Feilberg, Roskilde. - Brdr. Anders Ludvig og Hjalmar Hansen-Grumløse, 43 og 33 Aar, begge Kbh. - Den 28-aarige Kystbetjent Arne Ib Gottlieb Hansen, Helsingør. - Den 44-aarige Politibetjent Preben Josias Federsen, Helsingør. - Den 26-aarige Knud Børge Jensen, Roarsv. 17, Kbh. - Den 33-aarige Jacob Jensen, Bruunsg. 44-46, Aarhus. - Den 40-aarige Svend Valentinus Jensen-Backhausen, Borupsalle 122, Kbh. - Den 23-aarige Kystbetjent Jørgen Ludvig Jørgensen, Nyborg. - Den 23-aarige Politibetjent Helge Sigfred Rendsborg Hansen, Svendborg. - Den 40-aarige Rasmus Marinus Larsen, Horsekildev. 39, Kbh. - Den 21-aarige Hais Erik Lausten, Skytteg. 19, Kbh. - Den 36-aarige Tjener Carl Aage Nielsen Lund, Skyttegaardsv. 38, Valby. - Den 20-aarige Gunner Carlo Mathiesen, Horsens. - Den 36-aarige Kaptajn Niels Chr. Fr. Matzen, Assens. - Den 31-aarige Premierløjtnant Ejner Julius Mortensen, Holbak. - Den 30-aarige Villy Gerhard Olsen, Kbh. - Den 29-aarige Kommunalærer Per Ulrich, Friservej, Frbg. -

De tyske Statsborgere: Friedrich Seie, f. i Wien 1898, boende Degnestavnen 25, Kbh. - Arthur Schober, f. i Jägerndorf i 1913, boende Kungsgatan 78, Katrineholm, Sverige. - Arthur Heinrich Ohm, f. i Beringe 1912, boende i Rønninge ved Stockholm.

Under Folkestrejken blev ti af disse Mænd hentede i Horserødlejren som Gidsler. Om deres senere Skæbne har man kun erfaret, at de er ført til Tyskland. Aagren, Asmussen, Egeberg-Carstensen, Brdr. Grumløse, Knud Jensen, Jacob Jensen, Backhausen, Rasmus Larsen, Lausten, Mathiesen og Villy Olsen er ført til Statsfængslet i Schwerin - uden at være dømt. De tre tyske Statsborgere, der heller ikke har faaet Dom, er sat i Koncentrationslejr. De øvrige er antagelig ført til Oranienburglejren.

Det er en haard Skæbne, der er blevet disse Frihedskæmpere til Del. - Vore bedste og taknemmeligste Tanker er hos dem med Haabet om, at de ved, vi aldrig glemmer dem.

DA KØBENHAVNERNE BLOTTEDE HOVEDERNE. De to Minutters Stilhed, som Onsdag den 12. Juli Kl. 12 skulde helliges Mindet om de faldne under Folkestrejken, blev saa at sige overalt i Storkøbenhavn gennemført paa det smukkeste og værdigste. Som man vil vide, var Parolen udgaaet fra DANMARKS FRIHEDSRAAD, og den Beredvillighed, hvormed den blev fulgt, blev et tavs, men stærkt Bevis paa, hvor nær Forbindelsen er mellem Folk og Frihedsraad. Gennem de illegale Blades Løbesedler, der i Titusindvis blev spredt ud over Byen, og gennem den engelske Radios danske Udsendelse fik Københavnerne at vide, hvorledes de skulde hædre Strejkeofrenes Minde. Men vilde de følge Opfordringen? Det skal ikke skjules, at man følte en vis Usikkerhed - ikke fordi man nærrede ringeste Tvivl om Københavnernes Mod, Angstelse for eventuelle tyske Indgreb vilde ikke hindre dem, vidste man, men maaske den danske Skynd for enhver samlet Optræden, som man finder blot strejfer det "dramatiske" vilde holde dem tilbage. Vi ved jo alle, at der ikke skal meget til, før Københavneren finder, at man "skaber sig". Lykkeligt viste det sig, at al Angstelse havde været overflødig, og at det aabenbart forekom Københavnerne ganske ligetil at hylde Mindet om deres døde Kammerater netop paa denne Vis. I den travle indre By og paa de befærdede Broer som paa de mere stille Gader og Veje standsede Fodgængere og Cyklister, Sporvogne og Arbejdsbiler; alle, unge og gamle, stod stille som Støtter, og Mændene blottede Hovederne. Paa hver eneste Arbejdsplads i Storkøbenhavn standsede Arbejderne deres Arbejde. Paa Pladserne og de store Gadekryds var der tyst som i en Kirke, kun Tyskernes Mordbiler for hvæsende frem. For alle, der var med til disse to Minutters Stilhed, blev det en uforglemmelig Oplevelse, - Millionbyens tavse Anklageraab mod Voldsherrene, der myrdede dens Beboere.

Mange Steder blev der lagt Blomster der, hvor Sammenstødene mellem Tyske og Danske havde krævet Døds ofre. Naturligvis var dette mere, end de tyske Myndigheder kunde bære, og det blev for-

langt af det danske Politi, at det skulde tjene blomsterne. Politiet fulgte Ordren og kørte Blomsterne til Hospitalerne, hvor man forhaabentlig har draget Omsorg for, at Strejkedagenes talrige saarede kunde glæde sig over dem.

I Istedgade kom det i Anledning af Blomsternedlæggelser til en alvorlig Episode, hvor fire danskere blev saaret, en af dem alvorligt. Civilklædte og uniformerede tyske Politifolk var kommet kørende i Biler og havde med Maskinpistoler truet Folk til at kaste Buketter og Kranse paa Baal, som Tyskerne tændte af Papir, de hentede i Gadens Forretninger. Protesterede man, blev man skudt.

Selve de to Minutters Stilhed søgte Besættelsesmagten iøvrigt ikke at bryde - saa klog har Best dog været, at han begreb, at her var intet andet at gøre, end at holde sig i Baggrunden, saa sikkert som han alligevel ikke vilde kunne overkomme at skyde flere hundredtusinder Københavnerne.

Iøvrigt har Best jo nu forladt sin sidste vaklende Skanse og fra og med den 16. Juli ophævet det sidste af sine trist berygtede Forbud, Droskeforbudet. Samtidig fik vi Lov til at køre med Lastbiler - endda om Natten!

MINISTER DØSSING OM SOVJET. Det kæmpende Danmarks Repræsentant i Sovjet, fhv. Biblioteksdirektor THOMAS DØSSING, har talt over den danske Radio i London. Ved denne Lejlighed sagde han bl.a. disse kloge og højterne Ord, hvis Sandhed enhver Dansk maa erkende: "Det er ingen Hemmelighed, at vi hjemme i Danmark har forskellige Meninger om Sovjetunionen, men om én Ting har vi kun én Mening: Uden Sovjets Indsats i denne Krig vilde en Genoprettelse af vor Frihed efter alle menneskelige Beregninger nu i 1944 kun have været et Haab i en usikker Fremtid. Nu er det Vished, kun et Spørgsmaal om Tid, kort Tid."

SABOTAGE MOD DE JYSKE JERNBANER: Toggangen paa den midtjyske Længdebane maatte afbrydes den 12. ds. 3 km Nord for Randers var en Bombe eksploderet under et Godstog. 3 m Skinnene blev sprængt i Luften. Senere er Sabotagen fortsat; den 13. om Aftenen eksploderede igen en Bombe, denne Gang under et tysk Militærtog Nord for Skanderborg. Soldaterne sprang ud, vildt skydende til højre og venstre, en ung Mand blev dræbt, en blev saaret og en tredje fanget. Tyskerne kastede sig ogsaa over 4 Mænd, som de beskyldte for at være Sabotører, - de sparkede og mishandlede dem og pudsede Schaferhunde paa dem. Da det ud paa Natten blev opklaret, at det var 4 fredelige Husmænd fra Egnen, blev de allermaadigst løsladt. Sabotagen er et virkningsfuldt Middel til Forsinkelse af Troppetransporterne fra Norge til Øst- og Vestfronten.

MÆND, DER VIL BLIVE HUSKET. Foruden Overborgmester Viggo Christensen, som vi omtalte sidst, viser det sig, at Skibsreder A.P. Møller under Folkestrejken, Mandag den 3. Juli, beordrede sit Personale i Kontorerne i Arbejde. Kommentarer overflødige. Naar man kender A.P. Møllers Mentalitet, kan dette seneste Udslag af "Arbejdsgiver-Iver" iøvrigt ikke undre. Forbavset bliver man heller ikke over, at ogsaa Generaldirektør Knutzen har taget Strejken som Anledning til at gøre sig bemærket. Paa sine Kontorer erklærede han, at Personalet selv maatte tage Ansvar, hvis de gik, og om Mandagen gav han Ordre til, at der skulde arbejdes til Kl. 13. Han forlangte Lister over de Mennesker, der var mødt. Forresten optraadte han paa Hovedbanegaarden i Selskab med tyske Officerer, der absolut vilde have Tog afsendt til Gedser. Alle de store Lokomotiver var imidlertid kørt i Remiser, og det lykkedes ikke den mægtige Generaldirektør at faa dem kørt ud. Omsider fik det tyske Jernbanepersonel, der skulde køre Toget, to mindre Lokomotiver spændt for - saa hostede og hikkede Gedsertoget af Sted, under haanende Tilraab fra Folk paa Tietgensbroen. Tyskerne skød gennem Vinduerne.

Postmester LARSEN paa Købmagergades Posthus noterede de Ekspedienter, der Lørdag den 1. Juli vilde forlade Indleveringerne (Assistenten og Overassistenten) og udtalte, at de som Tjenestemænd ikke maatte strejke, og at det vilde have Afsked til Følge, hvis de forlod deres Arbejde. Indleverings ekspeditionen blev først lukket, da Tyskerne besatte Posthuset Søndag den 2. Juli.

Endnu et Dødsoffer fra Aarhuskatastrofen er PETER PAULI ARNDT, Samsøgade 80. I hele Landet er det kun Aarhusbladene, som har faaet Lov til at omtale nogle af Katastrofens Enkeltheder.